

OPONENTNÍ POSUDEK NA HABILITAČNÍ PRÁCI

Identifikační údaje

Autorka habilitační práce: **Ing. Petra Jílková, Ph.D.**
Habil. řízení na pracovišti: Obchodně podnikatelská fakulta v Karviné, Slezská univerzita v Opavě
Název habilitační práce: **Transformace obchodního modelu banky v kontextu udržitelnosti: vliv ESG na ukazatele profitability vybraných bank v EU-27**
Rozsah práce: 154 stran textu včetně 50 tabulek, 9 grafů a 15 obrázků

Struktura a obsah habilitační práce

Autorka habilitační práci rozčlenila na 6 základních částí, z nichž vlastní jádro tvoří čtyři kapitoly, které jsou dále členěny. V úvodu je stručně charakterizována předmětná problematika udržitelnosti v bankovním sektoru a zásadní vlivy, které se v posledních letech projevují. Součástí úvodní kapitoly je představení hlavního cíle habilitační práce. Pro naplnění hlavního cíle byly stanoveny čtyři dílčí cíle, přičemž ke každému z nich byly formulovány výzkumné otázky a zvolena odpovídající metodologie. Tyto dílčí cíle jsou systematicky rozvrženy do jednotlivých kapitol. Jejich postupné naplňování vytváří logickou strukturu práce vedoucí k naplnění hlavního cíle habilitační práce. Metodologický rámec práce je nastaven tak, aby umožnil komplexní analýzu problematiky udržitelnosti v bankovním sektoru a zajistil vědeckou validitu a spolehlivost získaných výstupů.

První kapitola se věnuje definování a systematizaci hlavních konceptů teorie udržitelnosti a společenské odpovědnosti firem (CSR), zaměřuje se na analýzu jejich teoretického a historického vývoje a vlivu na současné pojetí udržitelného bankovníctví. Druhá kapitola se zabývá identifikací klíčových událostí, které formují udržitelný rozvoj Evropské unie, a analýzou pilířů regulačního rámce pro financování udržitelnosti a nefinanční reporting pro oblast ESG včetně jeho dopadu na bankovní sektor. Na základě literární rešerše byly formulovány výzkumné otázky, taktéž se autorka vyjadřuje k poznatkům získaným soustavným studiem předmětné problematiky. Třetí kapitola zkoumá, jak banky začleňují ESG faktory do svých obchodních modelů a jaký dopad má integrace faktorů udržitelnosti na jejich strategické přístupy a struktury hodnotového řetězce. Opět na základě literární rešerše byly formulovány další výzkumné otázky.

Celkově lze konstatovat, že obsah kapitol je výstižný a dokládá, že autorka se důkladně seznámila s celou problematikou, je schopna kriticky hodnotit a uvést svá stanoviska.

Čtvrtá kapitola, v níž je obsažena empirická část práce, se zaměřuje na analýzu, která aktivitu bank v oblasti udržitelnosti, měřenou prostřednictvím kompozitního skóre ESG, ovlivňuje profitabilitu vybraných bank působících na území Evropské unie. Výzkum také zjišťoval, jaké jsou rozdíly mezi jednotlivými pilíři E (environmentálním), S (sociálním), G (správním) a zda existuje statisticky významný vztah mezi velikostí banky a úrovní kompozitního skóre ESG. V prvním kroku byl na základě rešerše zahraniční odborné literatury definován soubor proměnných. Pro účely panelové regresní analýzy byl sestaven komplexní datový soubor, kdy

bylo využito více datových zdrojů. V rámci kapitoly čtvrté jsou také formulovány hypotézy a vymezeny metody, které jsou použity pro testování formulovaných hypotéz. Pro naplnění uvedeného hlavního cíle byly formulovány hypotézy tak, aby pomohly rozdělit okruhy zkoumání do jednotlivých částí, což pak vytváří i hlavní kostru kapitoly. Dále jsou rozvedena východiska empirické části práce a použitá metodologie výzkumu, ekonometrický model a vztahová regresní funkce, jakož i výchozí datový soubor, úprava dat a proměnné, které sloužily k vypracování výstupů.

Získané výsledky a poznatky jsou diskutovány a jsou pak shrnuty do subkapitoly, která obsahuje vyhodnocení vlivu ESG strategie na profitabilitu bankovního sektoru i vyhodnocení závislosti úrovně udržitelnosti na velikosti banky. Reflexe teoretických a empirických výsledků obsahuje odpovědi na formulované výzkumné otázky a na to, jak byly cíle práce naplněny. Závěr práce je shrnut srozumitelným způsobem.

Součástí práce je standardně seznam použitých pramenů a literatury a abstrakty práce v českém a anglickém jazyce.

Splnění cíle práce

Konstatuji, že hlavní cíl práce byl v plném rozsahu naplněn včetně všech dílčích cílů, stejně tak i formulované výzkumné otázky byly důsledně zodpovězeny a výsledky testování hypotéz detailně charakterizovány. Vyplývá to z jednotlivých na sebe navazujících částí habilitační práce a z provedeného závěru. Z předložené práce je zřejmá významnost jednotlivých cílů práce a také záměr, s nímž byla habilitační práce napsána. Zvolené téma považuji za vhodně doplňující zkoumané studie a rozebírané teoretické přístupy jak dřívější, tak především aktuální, a rovněž kladně hodnotím aplikaci nejnovějších poznatků pro následné uplatnění v současné rozhodovací praxi v bankovním sektoru.

Mohu tedy konstatovat, že autorka se s celou tematikou zdárně vypořádala a tím prokázala svoji odbornou erudici.

Metodický postup a přínosy řešené problematiky

Celá habilitační práce se vyznačuje cíleným metodickým postupem. Metodologický rámec práce je nastaven tak, aby umožnil komplexní analýzu problematiky udržitelnosti v bankovním sektoru a zajistil vědeckou validitu a spolehlivost získaných výstupů. V teoretické a metodologické části byla na základě studia především zahraniční, ale i české literatury a studií provedena analýza předmětné problematiky. Ta se pak stala východiskem pro postup zpracování práce i pro vytýčení hypotéz a následné aplikační výstupy, což vedlo k objasnění všech výzkumných otázek, které byly v práci formulovány. Ze získaných poznatků pak byly formulovány zevšeobecňující poznatky a závěry. Za pozitivní je třeba považovat tu skutečnost, že autorka si byla vědoma předpokladů a omezení, které se při zpracování tematického zadání mohly vyskytnout a tím i ovlivňovat metodický postup a výsledky zpracování habilitační práce (srov. str. 12-13). Zvolená metodologie uplatněná v empirické části pak našla svůj odraz i při aplikaci výsledků. Volba metod zpracování umožnila postihnout celou předmětnou problematiku a tím dokladovat získané výsledky, poznatky a závěry.

Habilitační práce má logickou strukturu, solidní metodické zpracování a dokládá systematičnost a cílevědomost autorky, jakož i její odbornou úroveň.

Význam pro vědní obor a pro společenskou praxi

V současné literatuře se otázka vlivu aktivit bank v oblasti udržitelnosti na jejich profitabilitu stále nachází v popředí akademické debaty. Výzkumy v této oblasti přinášejí rozmanité a často protichůdné výsledky, což odráží složitost interakcí mezi environmentálními, sociálními a správními (ESG) faktory a finanční výkonností bank. Přes dosavadní výzkum zůstává vliv ESG aktivit na profitabilitu bankovního sektoru nejednoznačně vyjasněný, což poukazuje na klíčové výzkumné mezery.

Za přínos pro společenskou praxi a vědní obor považuji to, že habilitační práce dále rozvíjí poznatky o verifikované závěry. Předložená habilitační práce je vědecko-výzkumnou studií, obsahující posouzení faktorů transformace obchodního modelu banky v kontextu udržitelnosti a vyhodnocení dopadů kompozitního skóre ESG na hlavní ukazatele profitability vybraných bank působících v EU-27 prostřednictvím empirického výzkumu. V teoretické oblasti obohatila autorka svou práci poznatkovou základnu, rozvinula možnosti uplatnění pro rozhodovací praxi v bankovníctví. Za přínosný je třeba považovat také zvolený metodický aparát i systematičnost zpracování, stejně jako výsledky, které jsou obsaženy v práci, a to včetně formulace výzkumných otázek a odpovědí na ně.

Považuji za pozitivní, že výsledky předložené práce, získané poznatky a výstupy naleznou odpovídající místo ve zpracování navazujících odborných studií, které budou mít podobné rozšiřující zaměření, i v další publikační činnosti autorky na základě námětů pro další výzkum a otevřených otázek uvedených v závěrečné části práce (viz str. 131-133).

Připomínky a dotazy do diskuse

V předložené habilitační práci jsem kromě vícero drobných překlepů (viz např. str. 35, 38, 47, 61, 87, 89, 94, 98, 99, 127) nenašla žádné podstatné nedostatky a práci hodnotím kladně. Co se týče formální stránky práce, více pozornosti by si zasloužila finální formální úprava se zřetelem na stránkování. Stránkování se v textu habilitační práce nenachází, v obsahu ano, tedy jsem stránky v posudku uváděné dohledávala dle obsahu (srov. str. 4-5; viz text práce). Rovněž některé odkazy na zdroje či tabulky od str. 101 (viz) při vytištění habilitační práce nezůstaly propojeny (srov. str. 101, 102, 106, 107, 111, 118, 120, 134).

Doporučuji, aby se autorka v diskusi vyjádřila k následujícím dotazům:

- 1) Jak se mění a do budoucna mohou dále změnit role a činnosti v rámci bankovního sektoru v souvislosti s rostoucím významem nových technologií, například uplatnění umělé inteligence (AI)? Bude bankovníctví, tak jak jej známe, ovlivněno v budoucnu progresivním technologickým vývojem? Ovlivní postupující digitalizace a nové technologie implementaci ESG strategií či případně sníží regulatorní zátěž bank?
- 2) Jaké přístupy k regulatornímu rámci pro financování udržitelnosti a nefinanční reporting pro oblast ESG by autorka upřednostnila se zřetelem na výsledky v habilitační práci provedených analýz, přitom však při snaze o zhodnocení konkrétních regulatorních opatření a jejich smysluplnosti?
- 3) Jaký je názor autorky na využití výsledků získaných v předložené habilitační práci při dalším výzkumu (srov. str. 131-133)?

Závěrečné zhodnocení

Závěrem mohu konstatovat, že autorka svojí prací prokázala schopnost vědecky pracovat na vysoké úrovni a výsledky své práce také vhodnou formou publikovat. Získala podkladový materiál, který správně vyhodnotila a předložila k oponentuře, což zvýrazňuje význam její práce a škálu jejích odborných schopností. Předložená habilitační práce Ing. Petry Jílkové, Ph.D., podle mého názoru naplňuje cíl, který si autorka při jejím zpracování vytýčila. Je dokladem jak její odborné erudovanosti, tak pedagogických zkušeností. Práce splňuje legislativní požadavky kladené na habilitační práce. Je to práce s konkrétním dopadem pro vědní obor a společenskou praxi. Rozšiřuje odborné poznatky a motivuje k dalším výzkumným aktivitám.

Na základě výše uvedených skutečností doporučuji habilitační práci **Ing. Petry Jílkové, Ph.D.**, na téma **"Transformace obchodního modelu banky v kontextu udržitelnosti: vliv ESG na ukazatele profitability vybraných bank v EU-27"** k habilitačnímu řízení, a při splnění všech dalších požadovaných náležitostí udělení vědecko-pedagogické hodnosti **docentka**.

V Brně dne 27. 8. 2025

Oponent: doc. Ing. Eva Vávrová, Ph.D.
Masarykova univerzita, Ekonomicko-správní fakulta
Katedra financí
Lipová 41a, 602 00 Brno
e-mail: Eva.Vavrova@econ.muni.cz